

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН
ҲАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

2021 йил 11 май

Данғара тумани

4-1502-2103/610-**сонли иш**

Қўқон туманлараро иқтисодий суди судьяси Ф.Аманов раислигида, судья ёрдамчиси Д.Мамажоновнинг котиблигида, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Фарғона вилоят ҳудудий бошқармасининг даъвогар-“Бешариқ пахта тозалаш заводи” АЖнинг манфаатини кўзлаб, жавобгар-“**Қирли кудук**” фермер хўжалигидан **47150142** сўм асосий қарз ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича ишни, даъвогар вакили-Ш.Қодиров (ишончнома асосида)нинг иштирокида, Данғара туман Электр таъминоти корхонаси биносида очик сайёр суд мажлисида кўриб қуйидагиларни

А Н И Қ Л А Д И:

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Фарғона вилоят ҳудудий бошқармаси даъвогар-“Бешариқ пахта тозалаш заводи” АЖнинг манфаатини кўзлаб, жавобгар-“**Қирли кудук**” фермер хўжалигидан **47150142** сўм асосий қарз ундиришни сўраб Қўқон туманлараро иқтисодий судига даъво аризаси билан мурожаат қилган.

Ўзбекистон Савдо-саноат Палатаси Фарғона вилоят ҳудудий бошқармаси иқтисодий ишни иштирокисиз кўришни суддан сўраган.

Суд мажлисида даъвогар вакили даъвони тўллик қўллаб-қувватлаб қаноатлантиришни сўради.

Жавобгар суд мажлиси жойи ва вақти тўғрисида белгиланган тартибда огоҳлантирилган бўлсада, улардан вакил суд мажлисига келмади. Шу сабабли суд, ишни Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 128, 170-моддаларига асосан тарафлар иштирокисиз кўришни лозим топади.

Суд, ишдаги ҳужжатларни ўрганиб чиқиб, қуйидагиларга кўра даъво талабини қаноатлантиришни лозим деб ҳисоблайди:

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг (кейинги матнларда ФК деб юритилади) 234-моддасида

мажбурият-фуқаролик ҳуқуқий муносабати бўлиб, унга асосан бир шахс (қарздор) бошқа шахс (кредитор) фойдасига муайян ҳаракатни амалга оширишга, чунончи: мол-мулкни топшириш, ишни бажариш, хизматлар кўрсатиш, пул тўлаш ва ҳоказо ёки муайян ҳаракатдан ўзини сақлашга мажбур бўлади, кредитор эса- қарздордан ўзининг мажбуриятларини бажаришни талаб қилиш ҳуқуқига эга бўлади.

Мажбуриятлар шартномадан, зиён етказиш натижасида ҳамда ушбу Кодексда кўрсатилган бошқа асослардан келиб чиқади.

Шунингдек, ФКнинг 236-моддасига асосан мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ, бундай шартлар ва талаблар бўлмаганида эса- иш муомаласи одатларига ёки одатда қўйиладиган бошқа талабларга мувофиқ лозим даражада бажарилиши керак.

Иш ҳужжатларига қараганда, даъвогар-“Бешариқ пахта тозалаш заводи” АЖ (тайёрловчи) ва жавобгар-“Қирли қудук” фермер хўжалиги (хўжалик) ўртасида 13.04.2020 йилда 154-сонли “пахта хом ашёси ва уруғлик пахта харид қилиш бўйича контрактация шартномаси” тузилган.

Шартноманинг 2.2-банди а)-қисмига асосан “Хўжалик” мазкур шартноманинг 2.4-бандида белгиланган миқдордаги уруғликни “Тайёрловчи”дан қабул қилиб олиш; б)-қисмига асосан пахта хом-ашёсини етиштириш ва навларни жойлаштириш бўйича қарорга асосан белгиланган ер майдонига “Тайёрловчи”дан қабул қилиб олинган селекцион навли уруғлик чигитини тўлиқ экиш, шартноманинг 4.6-бандига асосан “Хўжалик” уруғлик қийматини жамғармадан уруғлик учун ажратиладиган имтиёзли кредит маблағлари муддати ва миқдорига мос ҳолда 50 фоиздан кам бўлмаган миқдорда олдиндан тўлов амалга оширилиши, қолган қисмини пахта ҳосили якуний ҳисоб-китобидан тўлаб беришга келишилган.

Даъвогар томонидан жавобгарга ҳисоб варақ-фактуралар билан жами 47150142 сўмлик уруғлик чигитлари етказиб берилган.

Бироқ, жавобгар томонидан олинган маҳсулотлар учун қарздорлик тўланмай келинган.

ФКнинг 324-моддасига биноан қарздор мажбуриятни бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги туфайли кредиторга етказилган зарарни тўлаши шарт.

ФКнинг 333-моддасига кўра, қарздор айби бўлган тақдирда, мажбуриятни бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги учун, агар қонун ҳужжатларида ёки шартномада бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, жавоб бериши кўрсатилган бўлиб, жавобгарнинг шартнома бўйича ўз

мажбуриятларини бажармасликдаги айби ишдаги мавжуд ёзма далиллар-шартнома, ҳисоб варақ-фактура ва бошқа ҳужжатлар орқали тасдиқланган.

Суд юқорида баён этилган асосларга мувофиқ даъвогарнинг жавобгардан **47150142** сўм ундириш талабини муҳокама қилиб, қарздорлик суд мажлисида даъвогар вакилининг берган кўргазмаси ва бошқа далиллар орқали ўз тасдиғини топганлиги боис, қарздорликни тўлиқ қаноатлантиришни лозим деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 68-моддасига асосан ишда иштирок этувчи ҳар бир шахс ўз талаблари ва эътирозларига асос қилиб келтираётган ҳолатларни исботлаши керак.

Иқтисодий процессуал кодексининг 74-моддасига асосан суд далилларга ишнинг барча ҳолатларини жамлаб, уларни суд мажлисида қонунга амал қилган ҳолда ҳар томонлама, тўлиқ ва холис кўриб чиқишга асосланган ўз ички ишончи бўйича баҳо беради.

Иқтисодий процессуал кодексининг 118-моддасига асосан суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

Қайд этилганларга кўра, Суд, даъво аризасини тўлиқ қаноатлантиришни, даъвогар-“Бешариқ пахта тозалаш заводи” АЖ фойдасига жавобгар-“**Қирли қудуқ**” фермер хўжалиги ҳисобидан **47150142** сўм асосий қарз ҳамда **19 600** сўм почта харажати ундиришни, жавобгар-“**Қирли қудуқ**” фермер хўжалиги ҳисобидан **943002,84** сўм давлат божи республика бюджетига ундиришни лозим деб топади.

Бинобарин, суд Иқтисодий процессуал кодексининг 74, 118, 176-179-моддаларини қўллаб

Қ А Р О Р Қ И Л Д И :

1. Даъво талаби қаноатлантирилсин.
2. Даъвогар-“Бешариқ пахта тозалаш заводи” АЖ фойдасига жавобгар-“**Қирли қудуқ**” фермер хўжалиги ҳисобидан **47150142** сўм асосий қарз ҳамда **19 600** сўм почта харажати ундирилсин.
3. Даъвонинг қолган қисми рад этилсин.
4. Жавобгар-“**Қирли қудуқ**” фермер хўжалиги ҳисобидан **943002,84** сўм давлат божи республика бюджетига ундирилсин.

Ҳал қилув қарори қонуний кучга киргандан кейин ижро варақалари берилсин.

Ишда иштирок этувчи шахслар апелляция шикояти (протест) келтиришга ҳақли.

Раислик
Ф.Аманов

этувчи

Ҳужжат имзоланган: Аманов Фаррух Анваржонович, 11.05.2021

